

BOEKAANKONDIGINGEN.

De leer der erfactoren en hare toepassing op den mensch.
Inaugurale rede van Dr. TINE TAMMES. Groningen, J. B. WOLTERS.

De Groningsche hoogeschool is de eerste in ons land, die er toe overging een hoogleeraar te benoemen in erfelijkheidsleer, wier colleges bestemd zijn voor a.s. biologen en artsen. Mogen weldra andere dit voorbeeld volgen.

De rede van mej. dr. TAMMES kenmerkt zich door een bescheiden toon; ondanks de voorzichtige wijze, waarop de feiten worden medegedeeld, blijkt toch wel, dat het tijd is, dat ook de artsen zich op de hoogte stellen van de nieuwe inzichten en juist zij worden door de schrijfster aangemaand het onderzoek bij den mensch in den eerstkomenden tijd grondig aan te vatten. Zij bespreekt de theorieën van GALTON en MENDEL en waardeert de opvattingen van MORGAN, die de kernstaafjes beschouwt als de dragers der erfelijke eigenschappen, terwijl de vroegere meening van MENDEL, dat de erfelijkheidsfactoren volkomen onafhankelijk van elkaar zijn, wordt afgewezen. Daarna wijst zij op de sterke variabiliteit bij de ontwikkeling der erfelijke factoren onder invloed van uitwendige omstandigheden. De verschijningsvorm (phaenotypus) herbergt twee elementen en het is moeilijk er achter te komen, vooral bij den mensch, wat op rekening der erfelijkheid, wat op die der omgeving moet worden gesteld.

Na een bespreking van de verschillende wijzen, waarop eugenitici zich voorstellen het menschenras te verbeteren, d. i. van slechte erfelijkheidsfactoren te zuiveren, kiest schrijfster zelf voor de verbetering van den phaenotypus mensch als eerste taak. De verbetering van het menschedom door verandering van den erfelijken aanleg stuit overal op de grootste moeilijkheden en kan mogelijkerwijze pas in de toekomst eenigermate worden verwacht.

Zij ontwikkelt eenige gedachten over de erfelijkheid van geestelijke eigenschappen en schrijft aan den wil een grooten invloed toe op de uiting der erfactoren bij den mensch. Het is jammer, dat zij op dit buitengewoon belangrijke vraagstuk, waarbij de door opvoeding, inzicht, eigenbelang enz. gewerkte wil als een uitwendige omstandigheid wordt beschouwd, niet nader ingaat. Zij stelt zich als ideaal, dat ieder mensch in staat zal zijn datgene te presteeren, waarvoor hij door zijn erfactoren in het bijzonder is aangelegd.

P. J. WAARDENBURG.

INGEZONDEN.

DE ZAAK VISSER—ZIEGELER.

Ieder eerder dan de heer ZIEGELER kan mij een verwijt ervan maken, dat ik het *audire et alteram partem* verzuimd heb: hij heeft immers zelf geweigerd gebruik te maken van de aangeboden gelegenheid om als *altera pars* te worden gehoord, door het daartoe van nature aangewezen lichaam, den Afdeulingsraad. En nu hij zich ein-

delijk zelf laat hooren, vernemen wij van hem niets, wat zijn handeling: *het voor den strafrechter brengen van een collega*, rechtvaardigt.

Want ik had niet verlangd, dat een keurend of controleerend arts inlichtingen vraagt aan *iederen* collega, die iets verklaard heeft wat hem onverklaarbaar voorkomt. Daartoe komen onverklaarbare verklaringen helaas te veel voor. Mijn „hier en daar” immers was maar een euphemisme; zou het anders zijn, ik zou er niet voortdurend, nu reeds meer dan 20 jaren, over klagen.

Ook had ik zelf het opgekomen wantrouwen van de beide keurende artsen reeds verontschuldigd met de bittere ondervindingen, die ik bij hem vermoedde. Maar wat ik wél had verlangd, is, dat men een collega, alvorens hem *voor den strafrechter* te brengen, om inlichtingen had gevraagd, en dat men ontwarend dat men hem grievend onrecht heeft aangedaan, zijn ongelijk had bekend.

Komaan, collega ZIEGELER, nog één militair gebaar, in de betere beteekenis van het woord: flinkweg en openlijk erkennen, dat gij collega VISSER hebt verongelijkt. Dit is al het geringste, waarop hij recht heeft.

Bis vincit qui se vincit.

Amsterdam, December 1919.

H. PINKHOF.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Hoogeschool voor lichaamsoefeningen. De rijkscommissie voor lichaamsoefeningen wenscht te Berlijn een vrije hoogeschool te stichten die in nauwen samenhang met de universiteit zal staan en mede van haar leerkrachten gebruik hoopt te maken. Het doel der school zal zijn, de wetenschappelijke kennis van het turnen bij de gymnastiekonderwijzers, leiders van speelplaatsen enz. te bevorderen (*Deutsche med. Wochenschr.*).

— **Staking van ziekenhuisbeambten.** Aan de groote staking der 10000 gemeentebestuurders hebben ook de administratieve beambten der ziekenhuizen en der voedselverdeeling deelgenomen. *Med. Klinik* geeft uiting aan de groote ergenis, die deze onverschilligheid voor zieken en zwakken bij alle weldenkenden heeft gewekt. Het doel der staking zou toch wel zijn bereikt, ook als eenige dozijnen schrijvers voor de zieken aan het werk waren gebleven. Gelukkig kon door de hulp van vrijwilligers worden voorkomen, dat het beoogde kwaad werd gesticht. Het blad dringt er op aan, zich voor het vervolg reeds vooraf te verzekeren van zoodanige hulp in voldoende mate, want het is niet waarschijnlijk, dat deze staking de laatste is; de ondernemers van stakingen hebben geenerlei risico, en lukt de staking, dan worden zij op goedkope wijze „gezien” bij de kiezers en komen zij tot invloed en ambten.

— **Vereeniging voor de aankondiging van geneesmiddelen.** Te Berlijn is een vereeniging opgericht, die ten doel heeft, misleidende aankondiging van geneesmiddelen tegen te gaan en te geraken tot oprichting, van staatswege, van een instelling tot onderzoek van aangekondigde geneesmiddelen. Tijdens den oorlog werden buitensporigheden op dit gebied tegengegaan door het gezondheidsdepartement van het ministerie van oorlog en de adverteercommissie van den koophandel. De vereeniging wenscht, dat de staat in deze richting zal voortgaan (*Med. Klinik*).

MADRID. — **Voor hereeniging door de wetenschap.** Nadat vier en twintig Spaansche beoefenaars der natuurwetenschap aan den secretaris der Fransche Academie van Wetenschappen een telegram van gelukwensch hadden gezonden met „de overwinning der beschaving”; hebben 110 andere Spaansche geleerden, waaronder vele geneeskundigen, tot de Vredesconferentie de volgende bekendmaking gericht, welke zij in de geheele pers, vooral in de wetenschappelijke tijdschriften, opgenomen wenschen te zien: „De ondergeteekenden, mannen van wetenschap, beschouwen het als hun plicht, voor de geheele wereld te verklaren, dat zij voor de beschaving onontbeerlijk achten: